

Quantes vegades haigues pensat, joh tortosí!, en quina deu sè la causa de

que pobles de vida tan llarga com lo nostre, de situació més privilegiada que'l nostre i provins de riqueses més abundants que'l nostre, no haiguen alcançat la glòria, la fama, l'esplendor i prosperitat iguals als alcançats per Tortosa, t'hauràs trobat en que la causa, la font d'aquells majós esplendor i glòria i prosperitat i fama, estan al COR del nostre poble, estan en que Tortosa ha estimat més, estan en que'ls tortosins hem viscut mes enamorats, que'ls fills d'aquells altres pobles que no han pogut akansar-mos al recorre'l camí de les grandees.

Per haver estimat és gran Tortosa.

Es sabut que'l ritme de la vida dels pobles, com la dels individus, recibix l'impuls del cor.

S'a celera o retarda aquell ritme, segons lo cor batga en més o menos forsa, això és, segons estíe en més o menos intensitat.

Quan més digne, quan més excel· és lo subjeete estimat, lo ritme de la vida és més enèrgic, és més ample, és més viu, l'activitat del poble és més fecunda, per que la salut és més robusta, i allavens lo poble creix, se perfecciona, s'enroblix, i esta noblesa i aquell perfeccionament, la Història'ls plasma en monuments il·lustres, que són glorificació perpetua d'aquell poble enamorat.

Mes quan lo poble està mancat d'amor, o quan té la desgràcia d'enamorar-se d'algo no digne, lo ritme's retarda, para'l pòls i vè l'atascament. La falta d'Ideals nobles produix un alto en lo bateg del cor popular, pronte esdevé la mort, i encara que'l poble quedi, queda com queda'l cadaver de cos present, a punt de sé minjat pels cucs de les envejies, de sé destrossat per les violències, de sé aniquilat per l'embrutiment, acabant en que algun

Estimem-la, adorem-la...

torrenteres de vida i de llum esplendorosa.

Dos amors joguinejen constantment sobre cada una de nostres gestes.

L'amor de benevolença de la Mare de Déu Santíssima, reciprocant al amor d'agraïment i veneració abnegada dels tortosins.

Resumí en certes paraules tots los fets històrics que són prova d'esta amorosa reciprocitat, és menos fàcil que condensà les bullidores aigües del immortal Ebre i fer-les cabre dins d'una carabacta de pelotí.

Per això, desistint de repetir lo que còmodament podeu llegir a les històries i analg gloriosos del nostre Poble, vos convido a que, en l'esperit,

posejéssim pels carrés de nostra Ciutat, surtiguéssim a les alfores i triscant alegrement per les aspres serralades de la conformada, recordéssim les incontables capelletes, ermites i iglésies que'ls tortosins han erigit en honor de la Verge Santa Maria, baix les més dolces advocacions.

Si aquí's glorifica a la Mare de Déu de la «Veritat», del «Romeu» i de la «Creuera», allà és

miserable sense entranyes lo destimbe per l'aveuís de la deshonra, esguinant les àurees pàgines de la seua història.

L'AMOR, heus aquí explicat lo secret del engrandiment dels pobles.

I perque Tortosa ha estimat, perque'l cor del nostre poble ha bategat d'amor per la Criatura més tendra, més dolça, més regulada, més digna, més excelsa, per la Santíssima Mare de Déu, és també que Ella ha correspost en lo seu amor, endolcint-li les penes, aixugant-li les llàgrimes, consolant-lo en l's afliccions, protegint-lo en la desgràcia, trencant les cademes del seus esclavatjes, inspirant als seus artistes, il·luminant als seus llegisladors, enardint als seus guerrers, glorificant als seus màrtirs, constituint-se, en fi, en sol radiant que des de'l bell mitj del cel de la nostra Ciutat escampa als quatre costres

torrenteres de vida i de llum esplendorosa.

Dos amors joguinejen constantment sobre cada una de nostres gestes.

L'amor de benevolença de la Mare de Déu Santíssima, reciprocant al amor d'agraïment i veneració abnegada dels tortosins.

Resumí en certes paraules tots los fets històrics que són prova d'esta amorosa reciprocitat, és menos fàcil que condensà les bullidores aigües del immortal Ebre i fer-les cabre dins d'una carabacta de pelotí.

Per això, desistint de repetir lo que còmodament podeu llegir a les històries i analg gloriosos del nostre Poble, vos convido a que, en l'esperit,

posejéssim pels carrés de nostra Ciutat, surtiguéssim a les alfores i triscant alegrement per les aspres serralades de la conformada, recordéssim les incontables capelletes, ermites i iglésies que'ls tortosins han erigit en honor de la Verge Santa Maria, baix les més dolces advocacions.

Si aquí's glorifica a la Mare de Déu de la «Veritat», del «Romeu» i de la «Creuera», allà és

la adoració a la de la «Llet», de la «Providència» i de «Montserrat».

Si entre nuvols, a les serres, mos agenollem als peus de la Mare de Déu del «Coll del Alba» i als de la dels «Angels» a la Peña, baix, a rans del riu, resplèn lo cor a la Mare de Déu del «Palau» i a la de «Vall vert» i de la «Rosa».

Si'ls mariners, al passà per Font de Quinto, avans de saltà les Gules del Ebre, s'encaminen a la «Verge del bon Viatge», los riberecs, per a implorà protecció contra les tercianes, la invoquen a «Sòlicit».

Si a Bitom té la Verge de l'«Oliva» un reliquiari, als Prats de la de l'«Aldea» hi té un magnífic tron, des de'l que apaga la set dels camps i encén los cors en amor i agraïment.

Moltes més eren les joies marianes que'ls tortosins tenien espargides per tota la ciutat i ses rodalies, però en les mencionades soïtes per a demostrà que si la característica del amor són les obres, per les dels fills de Tortosa se conix l'amor que tenim a la Mare de Déu, i si algú fos capàs de duprà d'este amor, per la valua humil d'aquelles manifestacions de carinyo, que entre a la Seu, allí trobarà la més soberana prova d'amor filial; en aquella admirable làbrica podrà vore un cel, creat aposta pels tortosins, per a que en ell la Verge Santa Maria brille com a única esplendent i encisadora estrella.

I la milló prova de que l'amor dels tortosins a la Reina de cel i terra ha sigut sempre gran, està en la manera de sé correspost per la Celestial Senyora.

¿Qui no sent carns frets d'emoció al recordà la nit d'inox, en que exèrcits de querubins, amparatj a la Lluna los seus més argentats raïos, construien inefable escalinata, de la que n'eren grans los més repapillets estils de la vídua Noveda, per la que, obertes de par en par les portes de la glòria, entre clars de riallura aurora i arrebol de posta de sol bella, acompanyada dels Apòstols Pere i Pau, i de legions d'àngels i serafins, des d'el tron en que s'assenta al costat de la Trinitat Beatíssima, devallà del cel plena de gràcia i majestat la Mare de Déu, a la sola fi de premià l'amor de Tortosa, dixant-li com a pintórea de la seua estimació lo Tresor inmen, la Joia de més imponderable valor, la SACRATÍSSIMA CINTA, teixida en

les seues puríssimes mans i santificada en lo contacte íntim del seu Cos Virginal, i en la Cinta sagrada, la font inagotable de les nostres ventres, la raï de totes les nostres glòries i grandees?

¿Pot donar-se prova més gran d'amor que la que la Santíssima Verge ha donat als tortosins, recompensa esplèndida a la seua abnegada estimació? ¿Voleu milló demostració de la reciprocitat amorosa entre la Mare de Déu i'l poble tortosí?

Si al evocà'l passat gloriós i comparà les preterites grandees en la «història» d'arni, sentí vos adparats pel pessimisme, recorden que Tabal, fill de Jafet, en la barca de blanques i unliades velas en que va vindre a fundà a Tortosa, va portar-mos lo «salvament» que va salvà a son joia'l Patriarca Noé del Universal Diluvi; la FE.

Recorden que, inspirats per esta FE, aquelles heròiques Matrones, mares dels nostres avantpassats, van escriure la pàgina gloriosa, no borrada pels sigles, al Portal dels Romans, confirmada en la Carta Puebla i sellada a la Pedra inisigne conservada als Claustros de la nostra Seu.

Recorden que l'amor dels tortosins, exigentrat per aquella FE, va moure a la Reina del Cel i Terra a regalar-mos lo divi Tressor, lo Cingal Sacratíssim.

I si'l mancamet d'amor que avui al món cosca, si l'egoisme i les envejies, i la misèria i l'avarícia i la cobardia que sustruqueijen al univers, ammassaven quantel's fonaments de la nostra gloriosa Història, acudim a la nostra Mare, agenollemos als seus peus, amparemos en la seua Sagrada Cinta, i, «sursum corda», que Ella inundarà d'amor a la nostra Tortosa.

Ella encendrà en nostres cors volcans de Caritat i de Justícia, i Ella inundarà en matres lo necessari braó per a que, inspirats en les santes ensenyances del seu Fill Cristó, realicéssim gestes tals, que obliguen a la posteritat a exclamar: Tortosa no ha dixat de sé la muntanya gloriosa de centurries, que té per sòcel lo Cor amorosíssim de la seua Patrona Excelsa, la Mare de Déu de la Cinta.

Vida i glòria.

Juan Moreira

Tortosa, agost de 1947.

